כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח או לא. מע"ג דברשות הרבים ממרינן לעיל דלכ"ע לא קנה התם ה"ט משום דלא נימא להו לבני רה"ר שיעיא כליו שם דמאן פייס (ג) ודמאן שביק אבל ברשות מוכר מיבעיא דמע"ג דת"ר יומנן דכל מקום שיש לו רשות להניחו קנה דלמא לא אתא למעט אלא רה"ר אבל מוכר שמא משאיל לו מקום לנוקח שיקנה מה שהוא מוכר לו וא"ת ואמאי לא פשיט מהא דאמר ר' יומנן לעיל (דף פד:) מדד והניח ע"ג סימטא קנה ואמיק לעיל במודד לתוך קופתו ודוקא בסימטא אבל ברשות מוכר לא ויש לומר דרבי יומנן דנקט סימטא היינו משום דברשות מוכר מיבעיי ליה וכן משמע בגיטין בהזורק (דף עח. ושם ד"ה כגון) דקאמר אהא דתנן זרקו לה לתוך חיקה או לתוך קלתה מגורשת ודייק אמאי מגורשת כליו של לוקח ברשות מוכר הוא שמע מינה כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח ומשני עלה ר' יומנן מקום חיקה קניי לה מקום קלתה קניי לה: **כגון** שהיה בעלה **מוכר קלתות**. וא"ת נהי דתתן לה רשות ומשאילה מ"מ הא בעי חזקה כדאמרינן בהשואל (כ"מ דף לט: ושם) כשם שהקרקע נקנה בכסף בשטר ובחזקה כו' כך שכירות קרקע כו' ותירץ ריב"א דאע"ג דאין המקום קניי לה (ג) דכיון דיש לה רשות להניח קלתה שם קניי לה קלתה דכליו של אדם קונה לו בכל מקום שיש לו רשות להניח כמו גבי סימטא אע"פ שאין סימטא קניי לו מ"מ הכלי עצמו קונה לו: **לא** בכליו דמוכר. משמע מהכא דמשיכה מועלת לנוקח בכליו של מוכר דקתני דקנה כשמוליאה מרשותו: (ד)**בכליו** דמוכר אמאי קנה לוקח. דכי היכי דכליו של לוקח לא מבטל אגב רשות מוכר ה"נ אית לן למימר דכליו של מוכר לא מבטל אגב רשות לוקח והוי מני לדמוי אע"ג דכליו של לוקח לא בטל אגב רשות מוכר כלי של מוכר בטל אגב רשות לוקח דנימא ליה למוכר שיתבטל כליו אגב הרשות שיתקיים המקח: **משך** חמרין ופועלין. בעו"ן וע"ג חמריו ופועליו כו"ו דאם כן הוה משמע דמיירי בחמריו ופועליו לוקח ולא יתכן דאם כן בלא פירקן נמי וא"ת הא דבעי ר' אלעזר בפ"ק דבבא מציעא (דף ט: ד"ה משוך) האומר לחבירו משוך בהמה זו וקני כליס שעליה מהו מי מהניא משיכה דבהמה לאקנויי כליס שעליה או לא תפשוט מהכא דלא מהניא דקתני שיהן יכולין לחזור בהן וי"ל דהכא כשמשך החמרים אבל החמורים לא משך אלא החמרים משכו את החמורים עמהן ת"ש התם דוקא מיבעי ליה דאמר ליה שע"י משיכת בהמה יקנה הכליס אבל הכא דלא מיירי בהכי אלא דאמר ליה זל וקני גרידא ומשום הכי לא קנה תבואה במשיכת בהמה: **בין** פסק עד שלא מדד בין מדד עד שלא פסק. ואפי' מדד ופסק נמי שיהן יכולין לחזור כיון דעדיין לא פירקן אלא נקט הכי משום דבעי לפלוגי בסיפא בין פסק עד שלא מדד למדד עד שלא פסק: ומדכליו לוקח יש דעודם על נוחרם ולא הוגמו לרשותו שהרי לא פירקן כדמוכח סיפא דקתני בה פירקן מכלל דרישא בלא פירקן אלא הכנסה בעלמא שמשכן והכניסן לתוך ביתו קתני והך משיכה לאו משיכה היא האדם הוא מושך ומשיכת אדם טעון פירות לא מהניא לקנות את הפירות עד שימשוך הפירות עצמן: **בין מדד**. דהוגמו לרשותו: **עד שלא פסק**. אם נאו לחזור קודם פיסוק חוזרין אע"פ שהוגמה עתה בשעת מדידה ברשותו דלוקח וכבליו דלוקח דלא קניא רשותו קודם פיסוק ואפילו משיכה קודם פיסוק לא מהניא כדמפרש לקמיה [פו.] דלא סמכא דעתיה לא דמוכר ולא דלוקח שהמוכר שמא יפסוק דמיהן יקריס יותר או הלוקח שלם גזול יותר ומתני' דקתני משך ולא מדד קנה כשפסק קודם משיכה: פירקן

מאי לאו ברה"ר ממש [א]לא סימטא והא דומיא דחצר שאינה של שניהם קתני מאי חצר שאינה של שניהם נמי דלא דהאי כולה ולא דהאי כולה [ב]אלא דתרוייהו בעא מיניה רב ששת מרב הונא [ג]כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח או לא אמר ליה תניתוה [ד]זרקו לה לתוך חיקה או לתוך קלתה הרי זו מגורשת אמר ליה ר"נ מאי טעמא פשטת ליה מההיא [ה]דמחו לה מאה עוכלי בעוכלא דאמר [ו]רב יהודה אמר שמואל והוא שהיתה קלתה תלויה בה ור"ל אמר קשורה ואע"פ שאינה תלויה בה [ז]רב אדא בר אהבה אמר כגון שהיתה קלתה מונחת לה בין ירכותיה רב משרשיא בריה דר' אמי אמר כגון שהיה בעלה מוכר קלתות רבי יוחנן אמר [ח]מקום חיקה קניי לה מקום קלתה קניי לה אמר רבא מאי טעמא דר' יוחנן [ט]לפי שאין אדם מקפיד לא על מקום חיקה ולא על מקום קלתה אלא פשוט לה מהא ברשות מוכר לא קנה עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו מאי לאו [י]בכליו דלוקח לא בכליו דמוכר ומדרישא בכליו דמוכר סיפא נמי בכליו דמוכר אימא סיפא ברשות לוקח כיון שקיבל עליו מוכר קנה לוקח ואי בכליו דמוכר [יא]אמאי קנה לוקח סיפא אתאן לכליו דלוקח ומאי פסקא סתמא דמילתא בי מוכר מאני דמוכר שכיחי בי לוקח מאני דלוקח שכיחי אמר רבא ת"ש [יב]משך חמריו ופועליו והכניסן לתוך ביתו בין פסק עד שלא מדד ובין מדד עד שלא פסק שניהן יכולין לחזור בהן

מאי נאו רשות הרבים ממש. ואפ"ה קתני דאם היתה מדה של אחד מהן ראשון ראשון קנה אלמא כליו של לוקח בהה"ר וקנה וקשיא למ"ד חוץ מרה"ר ולר' אבהו מ"ר יומנן: **אלא דתרוייהו**. אלר השותפין: **כליו של לוקח ברשות מוכר**. כגון פסק ונתן לתוך מדה של לוקח או מדד במדה שלו ושפכן לכליו של לוקח והכית של מוכר הוא: **קנה לוקח**. כאילו נתן לתוך רשותו של לוקח: **או לא קנה**. דרשות עיקר והכלי בטל לגבי הרשות: **סניפוה**. משנה היא בגיטין בפרק הזורק (דף עז.): **לתוך חיקה**. כלומר על בגדיה שהיא מלוכשת: **קלתה**. סל שהנשים נותנות לתוכו ממתון וצינוריות: **הרי זו מגורשת**. דקונה לה קלתה ברשות המגרש: **דמחו [לה] מאה עוכלי בעוכלא**. כלומר שדו בה גרגא מאה הכאות (א) במשקל ששמו עוכלא ששיבו הטעם הזה דבפרק הזורק פרכינן ש"מ כליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח ומתרלי כל הני אמוראי התם דלא תילף מינה: **תלויה בה**. ואינה נגררת בקרקע ולכך קונה לה קלתה דדמי להנהה שקונה בכל מקום. תלויה בה היינו קשורה ותלויה: **קשורה אף על פי שאינה תלויה**. אלא נגררת בקרקע וקשורה בה. ולא גרסי' תלויה אע"פ שאינה קשורה: **כין ירכותיה**. ואף על פי שמונחת בקרקע אין מקפיד על מקום מושב אשתו ועד עכשיו היה אותו מקום קניי לה: **מוכר קלתות**. לכך אינו מקפיד על מקומם שיש לו בית לכך. כך פירשה רבינו מ"כ במס' גיטין [שם]: **לא על מקום חיקה**. דשנגרין בגדיה על הקרקע: **אלא פשוט לה מהא**. דלא קנה: **מאי לאו בכליו דלוקח**. שמדלו בו בכית מוכר ואפ"ה לא קנה לו כליו: **ומשני לא בכליו דמוכר**. ומש"ה לא קנה לוקח עד שיגביהה דאכתי לא נפק מרשותיה דמוכר כלל: ומקשינן **מדרישא בכליו דמוכר כו'**. ולפי סדר התוספתא איכא לאקשויי הכי ומדסיפא בכליו דמוכר ריש"א נמי בכליו דמוכר: **ואי בכליו דמוכר אמאי קנה לוקח**. לדידך דאזלת בתר כלי ולא מבטלת ליה אאגב הרשות שהוא בתוכו א"כ אמאי קנה לוקח בקבלת מוכר הא אכתי לא נפק מרשותו דמוכר כלל אלא ודאי בתר רשות אזלינן ולא בתר כלי והלכך כי מוכר הרי הוא של מוכר עד שיגביהה לוקח לא שנא בכליו לוקח ולא שנא בכליו דמוכר וכי לוקח קנה לוקח ואפילו אי הוי בכליו דמוכר. ומשני סיפא אתאן כו': ומתמה **ומאי פסקא**. כי פסקא את הדבר כן לעולם כי מוכר אין מודדין כי אם בכליו דמוכר וכי לוקח בכליו דלוקח בתמיה: ומשני **פסקא דמילתא כו'**. והיינו שתים מדות מד' מדות של מוכרין דהכי קאמר ברשות מוכר לעולם לא יקנה לוקח כי אם בהגבהה משום דלרך למדוד שם בכליו דמוכר ולעולם ברשות לוקח קונה בקבלת מוכר שהרי מתוגים בכליו דלוקח: מלאתי מוגה בהגהת רבינו זקני מ"כ כן **משך חמריו ופועליו והכניסן לוקח לתוך ביתו והסכומה על גבן: בין פסק עד שלא מדד**. אם נאו לחזור קודם מדידה יחזרו דכמאי נקנה לא משיכת תבואה יש ולא רשות

מסורת הש"ס

א) [ניטין עח. עט.: כ"מ מז: ש"ז פא.: קידושין כה.:], ב) [ניטין עז., ג) [כתובות נג.], ד) [ניטין עח.], ה) סס, ו) מ"ז עכ.,

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה דמחו וכו' הכאות הבו כמשקל: (ב) תוס' ד"ה כליו וכו' דמתלן פייס ומאן שביק: (ג) ד"ה כגון וכו' קני לה מ"מ כיון דיש לה רשות: (ד) ד"ה ואי בכליו וכו' אבל הרשות כדי שיקחיים:

מוסף רש"י

הרי זו מגורשת. ואפילו היא בתוך ביתו (גיטין עח.). דמחו לה מאה עוכלי בעוכלא. מכון לוקה מאה מכות כתוקה שבגרתה בחל כמין משקלת קטנה שמה עוכלא (כתובות נג.). משך חמריו ופועליו. הרי פיהם ופועלים שפיים כתוף ומסכה תיכנו ממנו והכניסן לתוך ביתו. דלאו משיכה היא, שאין משיכה קונה בגגי אדם, ופירות כל זמן שהן עליהן לא קנה (ערי עב.). בין פסק. דמים לאחר כן (שם). עד שלא פסק. כלומר כל זמן שלא פסק יכול מוכר לחזור בו, דכיון לא עדיפא ממשיכה, ומשיכה נופא לא קניא אלא אם כן פסק, אבל מדד ופסק או פסק ומדד קניא ליה ניהו ולא בעי משיכה (שם ובדפוסי הגירסא: עד שלא מדד כלומר כל זמן שלא מדד לא קנה פיסוק דהא ליכא משיכה וביתו נמי לא קניא דהא עדיין עליהם בין מדד והמתא קניא ליה חצירה).

רבינו גרשום (המשך)

מקום כדי: מאי לאו כליו של לוקח. ואפי' הכי לא קני עד שיגביה: ומדרישא מוקמת בכליו דמוכר סיפא נמי בכליו דמוכר. ואי בכליו של מוכר אמאי קנה לוקח בקיבל גרידא: ומאי פסקא. הכא למתני' דרישא אוקים בכליו של מוכר. סיפא אוקים בכליו של לוקח: אין דודאי פסקא דסתמא דמילתא כו': משך חמריו ופועליו. שנתן להן תבואה בשכרן ושוב רצה לחזור ולקנותה מהן אי חמרין ופועלין דעלמא מוכרי פירות: והכניסן לתוך ביתו בין פסק. שקצץ לו דמיהן קודם שהכניסן עד שמדד. כלומר ועדיין לא מדד או מדד הפירות ועדיין לא פסק שניהן יכולין לחזור בהן הואיל ולא משך התבואה עצמה. אע"פ שפסק כין שלא מדד יכולין לחזור בם שניהם.

עין משפט נר מצוה

פה א ב מיי' פ"ד מהל' מכירה הלכה ז ועיי' בהגהות ומגיד משנה סמג עשין סב טוש"ע ח"מ סי' ר סעיף ט:
פגז ג ד ה מיי' פ"ה מהל' גירושין הלכה מ סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קלט סעיף י:
צ ו מיי' פ"ב מהלכות מכירה הלכה ו סמג עשין סב טוש"ע ח"מ סימן ר סעיף ג:
צא ז מיי' שם הלכה ב ופי' נמ"מ ובכסף משנה טוש"ע שם סי"ב:
צב ח מיי' שם הלכה יג טוש"ע שם סעיף ח:

רבינו גרשום

מאי לאו ברשות הרבים ממש. קנה אם מדד לו בביתו של לוקח הא בסמטא אפי' בלא כליו קנה וכו' אסי: לא. שמדד לו בביתו בסמטא וכדר' זירא: והא רה"ר דומיא דחצר שאינה של שניהם קתני. וקא ממעט סמטא: לעולם סמטא ומאי דומיא דחצר שאינה של שניהן. שאינה דחד לתרי אלא דתרוייהו והיינו נמי סמטא דהיינו דתרוייהו: כליו של לוקח ברשות מוכר. ומדד לו בתוכו קנה בלא הנבחת לוקח או לא: זרקו לה. הגט והיא ישבה בביתו: לתוך חיקה או לתוך קלתה. היינו כלי ופעמים מנחת בו חפצים שמשימה בראש שלרעזין קרנ"ק: הרי זו מגורשת. אלמא דכליה קונה לה ברשות בעלה דהמשוט מהא דכליו של לוקח ברשות מוכר קנה לוקח: דמחייה מאה עוכלי בעוכלא. כלומר כמה מדות ל) מדד כאן. כלומר תמהו עליה ותירצו בה תירוצין הרבה: דאמר רב יהודה אמר רב שמואל. אמאי מגורשת כגון שהיתה קלתה תלויה בה בצוארה דהויא הנבהה: קשורה. בראשה: אע"פ שאינה תלוי. באויר אלא מונחת או תלויה אע"פ שאינה קשורה מגורשת כיון דמחברא בה כגופה דמי ורשותה הוא: (אר) שהיתה מונחת. בקרקע בין ירכותיה ודמי כמו חיקה ורשות שלה: כגון שהיה בעלה מוכר קלתות. וקנתה ממנו קלתה ובההיא הנאה שקנתה ממנו אקני לה מקום הקלתה: ור' יוחנן אמר. כל זמן שהיא בביתו מקום חיקה ומקום קלתה קניי לה לפי שאין אדם מקפיד אבי אשתו לא על

ל) רבינו ז"ל מפרש מאה לשון מדידה וכ"ה בערוך ערך עכל ל' כלשון רבינו פלן אות כפוז (וע"ש בתוספ' הערוך) ובערוך מ"ש לא הבית הערוך לשורש הזה דמאה הוא לשון מדידה ול"ע.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com